

Uwagi

Stowarzyszenia Kampanii Przeciw Homofobii
do V i VI Sprawozdania Okresowego Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji
postanowień Konwencji w sprawie zakazu tortur oraz innego okrutnego,
niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania
obejmującego okres 01.10.2004-31.08.2011
(ze szczególnym uwzględnieniem okresu 01.05.2007-31.08.2011)

WPROWADZENIE

Ponizsze uwagi odnosza sie do odpowiedzi na poszczególne pytania zadane przez Komitet Przeciwko Torturom CAT/C/POL/Q/5-6.

Kampania przeciw Homofobii (KPH) jest organizacja dzialajaca na rzecz osób LGBT (lesbijek, gejów, osób biseksualnych i transplciowych), tak wiec uwagi ponizsze odnosza sie jedynie do kwestii dotyczacych tej grupy osób.

Odpowiedz na pytanie 8

W ostatnich latach polskie wladze przyznaly jedynie ochronie miedzynarodowa dwóm osobom doswiadczajacych przemocy i przesladowania w krajach pochodzenia ze wzgledu na swoja transseksualnosc. Zaden z wniosków zlozonych przez osoby homoseksualne poszukujace ochrony w naszym kraju nie zostal rozpatrzony pozytywnie. Z badan przeprowadzonych w ramach europejskiego projektu „Flee homophobia, seeking safety in Europe”, który zostal zrealizowany przez Uniwersytet w Amsterdamie wynika, ze polskie sluzby odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o ochronie miedzynarodowa nie przeszly zadnych szkolen z zakresu sytuacji uchodzców LGBT i ich potrzeb.

Odpowiedz na pytanie 13

Niezbędnym jest, aby doprecyzowac: liczbe godzin szkolenia antydyskryminacyjnego otrzymywanych przez policjantów i na poszczególnych etapach szkolenia (podstawowego i specjalistycznego) oraz czasu zajec poswieconych na tematyke osób nieheteroseksulanych. Uznanie raportu za wyczerpujacy moze nastapic dopiero po uwzględnieniu informacji, jak do usprawnienia pracy policji wykorzystywana jest współpraca z organizacjami LGBT, czy istnieje plan dalszej współpracy, a jesli tak to w jak resie.

Omawiana czesc raportu nie zawiera takze informacji, które pozwalalaby na stwierdzenie jak organizowane szkolenia wplywaja na postawe funkcjonariuszy, a takze czy zapewnione jest w szkoleniach uczestnictwo przedstawicieli tzw. grup wzraliwych.

Brak w raporcie odniesienia do części [b] pytania Komitetu, która dotyczy kwestii wprowadzenia metodologii oceny efektywności prowadzonych zajęć i wpływu szkoleń na zmniejszenie ilości przypadków przemocy, tortur i złego traktowania.

Odpowiedz na pytanie 21

Brak w raporcie opisu procedury oraz zasad postępowania dyscyplinarnego prowadzonego wobec funkcjonariuszy, którzy dopuścili się czynów zabronionych i/lub naruszenia etyki i godności zawodu. W szczególności dotyczy to takich działań funkcjonariuszy, które naruszających godność osoby zatrzymanej, jej prawo do prywatności, a także znieważają zatrzymanych.

Praktyka KPH pomocy ofiarom przestępstw motywowanych homofobia wskazuje na to, iż skargi na funkcjonariuszy rozpoznawane są przez Rzeczników Dyscyplinarnych Komendy Policji, w której zatrudnieni są funkcjonariusze, których dotyczy skarga. Wbrew przepisom, które mówią, iż postępowanie dyscyplinarne jest prowadzone niezależnie od prokuratorskiego – jeśli czyn popełniony przez funkcjonariuszy nosi znamiona przestępstwa – policja nie prowadzi postępowań dyscyplinarnych, ‘nie chcąc wchodzić w uprawnienia prokuratury’. Ponadto w nadzorowanych przez nas postępowaniach zasada jest, iż prowadzący postępowanie dyscyplinarne odmawiają pokrzywdzonym wglądu do akt postępowania dyscyplinarnego, niezgodnie z przepisami kpk – nie podanie tych informacji w Sprawozdaniu uniemożliwi Komitetowi uzyskanie pełnego obrazu postępowania dyscyplinarnego w policji.

Brak w odpowiedzi na pytanie 21, części dotyczącej punktu [c] dotyczącego kroków podjętych przez Polskę w celu zagwarantowania, iż wszystkie przypadki tortur, znecania się lub złego traktowania z udziałem funkcjonariuszy publicznych znajdują finał przed sądem, a w wypadku skazania – zostają wymierzone właściwe kary, a pokrzywdzeni otrzymali odszkodowanie i zadośćuczynienie. Brak także danych liczbowych dotyczących tego rodzaju spraw. Nie ma także informacji, ilu funkcjonariuszy rocznie zostaje zawieszonych w czynnościach służbowych w sytuacji podejrzenia popełniania przestępstwa wobec osoby zatrzymanej.

Należy zauważyć, iż z analizy raportu wynika, iż na jego potrzeby przyjęto prawdopodobnie zawężoną definicję 'tortur' niezgodną z definicją CAT (dotyczy to także odpowiedzi na pyt. 24). Zgodnie z art. 1 Konwencji słowo "tortury" oznacza każde działanie, którym jakiegokolwiek osobie umyślnie zadaje się ostry ból lub cierpienie, fizyczne bądź psychiczne, w celu uzyskania od niej lub od osoby trzeciej informacji lub wyznania, w celu ukarania jej za czyn popełniony przez nią lub osobę trzecią albo o której dokonanie jest ona podejrzana, a także w celu zastraszenia lub wywarcia nacisku na nią trzecią osobę albo w jakimkolwiek innym celu wynikającym z wszelkiej formy dyskryminacji, gdy taki ból lub cierpienie powodowane są przez funkcjonariusza państwowego lub inną osobę występującą w charakterze urzędowym lub z ich polecenia albo za wyraźną lub milczącą zgodą.

Definicja ta obejmuje więc nie tylko przestępstwa kł. znecania się lub tortur, ale także gróźb karalnych i zniewazania. Mając na uwadze, iż CAT jest obowiązującym dokumentem międzynarodowym, z pierwszeństwem przed ustawami zwykłymi – wskazane byłoby stosowanie definicji zawartej w tym dokumencie, a więc rozszerzenie informacji zawartych w raporcie o działania podejmowane w sytuacji gróźb, zniewazania i zadawania innego rodzaju cierpien psychicznych zatrzymanym.

Brak informacji kto stworzył podręcznik 'Służyć i chronić' oraz inne programy realizowane w policji, a skierowane na wypracowanie i promowanie stawy tolerancji i wiedzy funkcjonariuszy o prawach człowieka były konsultowane z równościowymi NGO'sami.

Odpowiedz na pytanie 22

Należałoby wspomnieć, iż o ile standardy pracy policji nie odbiegają w zakresie przestępstw popełnianych wobec osób należących do grup narażonych na dyskryminację, o tyle postępowania są utrudnione poprzez brak skodyfikowanych przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści obejmującej katalog wszystkich grup narażonych na dyskryminację, co uniemożliwia nadanie motywacji sprawcy charakteru normatywnego.... . Policja także często nie widzi w sprawach przestępstw motywowanych m.in. homofobia elementu społecznej istotności, co powoduje nie podejmowanie postępowań do prowadzenia z urzędu.

Nie ma możliwości, aby odnieść się do danych zawartych w odpowiedzi na pytanie 22. Odpowiedz nie zawiera bowiem żadnych danych umożliwiających odniesienie się do ilościowej, ani jakościowej 'wystarczalności' działań, ani ich skuteczności. KPH nie posiada

danych, czy Policja prowadzi akcje uswiadamiajace dla osób nalezacych do grup zagrozonych przemocą. Nie sa nam znane zadne z wymienionych w punktach 331, 332, 333, 335 dzialan. Najnowszy raport KPH mówi natomiast, iz tylko w 9,7% przypadków osoby poszkodowane zgłaszaly na policje sytuacje przemocowe, których doswiadczyly. Z naszych informacji wynika to z niskiej swiadomosci swoich praw, przekonania o nieprzychylnosci policji osobom LGBT i nieskuteczności zgłoszen.

Odpowiedz na pytanie 24

W raporcie wskazano, iz w sprawach dotyczacych znekania sie przez funkcjonariusza panstwowego w latach 2005 – 2010 nie zapadly prawomocne orzeczenia zobowiazujace Skarb Panstwa do naprawienia szkody. Nawiazujac do punktu [c] pytania 21 Komitetu – swiadczy to o tym, iz nie jest zapewniony dostep ofiar do odpowiednich odszkodowan i zadoscuczynien. Z raportu mozna bowiem takze wywnioskowac, iz nawet w przypadkach prawomocnych skazan za przestepstwo znekania sie funkcjonariuszy nad osobami zatrzymanymi, nie zapadlo zadne orzeczenie przyznajace odszkodowanie lub zadoscuczynienie.

Aby calosciowo ocenic sytuacje nalezaloby wskazac, ile takich spraw trafilo na wokande i jak sie zakonczyly.

Odpowiedz na pytanie 29 ppkt c

Informacja wspólpracy organizacji KPH i Lambda z minister Elzbieta Radziszewska, Pelnomocnikiem Rządu ds. Równego Traktowania przy organizacji Dni Różnorodności sa nieprawdziwe. Organizacje LGBT odmówily wspólpracy z Pania minister, po jej uznanych za homofobiczne wypowiedziach dla mediów.

Ustawa o wdrozeniu niektórych przepisów EU w zakresie traktowania, powolana w tresci raportu, jako odpowiedz do punktu [c] pytania 28 (kroki podjete w celu monitorowania istniejacych srodków prawnych i administracyjnych powzietych, aby skutecznie przeciwdzialac, zwalczac i karac nierówne i zle traktowanie mniejszosci i grup narazonych na dyskryminacje ze wzgledu m.in. na orientacje seksualna) w przypadku osób homoseksualnych uzupelnia jedynie ochrone z powodu orientacji seksualnej na rynku pracy w zakresie umów cywilnych, dostępu do ksztalcenia zawodowego i szkolen, członkowstwa w

związkach zawodowych i innych organizacjach, np. samorządowych lub pracodawców, a także działalności gospodarczej. Nie przewiduje natomiast ochrony w zakresie dostępu do edukacji, służby zdrowia, zabezpieczenia społecznego, i do dóbr i usług. Nie można jej więc uznać za narzędzie, które jest skuteczne w zapobieganiu, przeciwdziałaniu i zwalczaniu dyskryminacji, w szczególności, iż Rzecznik Praw Obywatelskich, który zgodnie z ustawą otrzymał kompetencje Organu Równościowego – nie otrzymał na te działania żadnych środków.

W raporcie nie znalazły się także dane statystyczne o atakach na mniejszości i grupy narażone na dyskryminację, w tym ze względu na orientację seksualną, a także przeprowadzonych w tym zakresie postępowań, skazani, sankcji karnych oraz odszkodowań i zadośćuczynień wypłaconych ofiarom.

Zosia

Jesli gdzieś to można wcisnąć, to gdzieś to daj

PODSUMOWANIE

Raport sporządzony w ramach V i VI sprawozdania do CAT nie przedstawia w sposób wyczerpujący i wystarczająco dokładny sytuacji związanej z traktowaniem przez funkcjonariuszy państwowych osób należących do grup narażonych na gorsze traktowanie, w tym LGBT.

Większość z podjętych działań prewencyjnych przedstawionych jest w sposób opisowy i bardzo ogólnikowy, bez podawania żadnych konkretnych informacji, w tym nawet przybliżonych danych liczbowych. Raport nie zawiera także żadnych wiadomości czy po szkoleniach dla funkcjonariuszy następuje ich prawidłowa ewaluacja i jakie są jej wyniki. Z danych przedstawionych w obecnym kształcie wynika, że każde działanie oceniane jest a priori jako skuteczne i nie wymagające modyfikacji, powtórzeń, bądź kontynuacji. Nie można także ocenić skuteczności podjętych działań prewencyjnych ze względu na brak danych liczbowych. Jeśli chodzi o działania następcze, stosowane w sytuacji naruszenia postanowień CAT – nie można z raportu wywnioskować, iż postępowania są prowadzone w sposób bezstronny i rzetelny, sprawcy należą do karania, a ofiarom przyznawane odszkodowania.